

दि. २१ डिसेंबर, २०२१ रोजी होणाऱ्या स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या सार्वत्रिक/पोट निवडणुकांसाठी सदर क्षेत्रातील मतदारांना मतदानाच्या दिवशी मतदान करण्यासाठी सुट्टी अथवा दोन तासांची सवलत देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग,
शासन परिपत्रक क्रमांक: मतदान २०२१/प्र.क्र.२२५/कामगार-९
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक : १३ डिसेंबर, २०२१.

संदर्भ :- राज्य निवडणूक आयोग यांचे क्रमांक रानिआ/जिपपंस-२०२१/प्र.क्र.०२/का.७,
दि.०८ डिसेंबर, २०२१ चे पत्र.

शासन परिपत्रक-

आपल्या देशाने लोकशाही पद्धती स्विकारली असून १८ वर्षावरील नोंदणी झालेल्या सर्व नागरिकांनी प्रत्येक निवडणुकीमध्ये १०० टक्के मतदान करणे अपेक्षित आहे. ही बाब लक्षात घेता लोकप्रतिनिधीत्व कायदा, १९५१ (भाग-२) मधील नियम १३५ (ब) नुसार मतदानाच्या दिवशी सर्वसाधारणपणे मतदारांना त्यांचा मतदानाचा हक्क बजावता यावा यासाठी भरपगारी सुट्टी देण्यात येते किंवा काही ठिकाणी कामाच्या तासात योग्य ती सवलत देण्यात येते. मात्र गेल्या काही निवडणुकांमध्ये असे दिसून आले आहे की, संस्था/ आस्थापना इ. भरपगारी सुट्टी किंवा सवलत देत नाहीत. यामुळे अनेक मतदारांना त्यांच्या मतदानापासून वंचित रहावे लागते, जे लोकशाहीसाठी अत्यंत घातक आहे.

२. राज्य निवडणूक आयोगाने निर्गमित केलेल्या आदेशाप्रमाणे दि.२१/१२/२०२१ रोजी सोबतच्या परिशिष्ट-१ प्रमाणे **सार्वत्रिक निवडणूका** व परिशिष्ट-२ प्रमाणे **पोट निवडणूका** मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे निवडणूक घेतली जाणार आहे. सदर निवडणुकीमध्ये सर्व मतदारांना त्यांचा मतदानाचा हक्क योग्यरितीने बजावता यावा यासाठी खालील प्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत:-

I) निवडणूक होणाऱ्या मतदान क्षेत्रात मतदार असलेले कामगार/अधिकारी/कर्मचारी यांना मग ते कामानिमित्त निवडणूक होणाऱ्या क्षेत्राबाहेर कार्यरत असले तरीही त्यांना निवडणुकीच्या दिवशी मतदानाचा हक्क बजावण्यासाठी भरपगारी सुट्टी देण्यात यावी.

II) सदर सुट्टी उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागांतर्गत येणाऱ्या सर्व आस्थापना, कारखाने, दुकाने इत्यादींना लागू राहिल (उदा.खाजगी कंपन्या या मधील आस्थापना, सर्व दुकाने व इतर आस्थापना, निवासी हॉटेल, खाद्यगृहे, अन्य गृहे, नाट्यगृहे, व्यापार, औद्योगिक उपक्रम किंवा इतर आस्थापना तसेच माहिती व तंत्रज्ञान कंपन्या, शॉपिंग सेंटर, मॉल्स, रिटेलर्स इ.)

III) अपवादात्मक परिस्थितीत कामगार, अधिकारी, कर्मचारी इत्यादींना पूर्ण दिवस सुट्टी देणे शक्य नसेल तर, मतदान क्षेत्रातील कामगारांना मतदानाचा हक्क बजावण्यासाठी सुट्टी ऐवजी कमीत कमी दोन तासांची सवलत देता येईल. मात्र त्याबाबत त्यांनी संबंधित जिल्हाधिकारी तथा जिल्हा निवडणूक अधिकारी यांची पूर्व परवानगी घेणे आवश्यक राहिल. कोणत्याही परिस्थितीत मतदारांना

मतदानासाठी किमान दोन तासांची सवलत मिळेल याची दक्षता संबंधित आस्थापना मालकांनी घेणे आवश्यक राहिल.

IV) वर नमूद केल्यानुसार उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागांतर्गत येणाऱ्या सर्व आस्थापना, कारखाने, दुकाने इत्यादींच्या मालकांनी/व्यवस्थापनाने वरील सूचनांचे योग्य ते अनुपालन होईल याची काटेकोरपणे खबरदारी घ्यावी. मतदारांकडून मतदानाकरिता योग्य ती सुट्टी अथवा सवलत प्राप्त न झाल्याने मतदान करता येणे शक्य न झाल्याबाबत तक्रार आल्यास, त्यांच्याविरुद्ध योग्य कारवाई करण्यात येईल.

३. सदर परिपत्रक राज्य निवडणूक आयोग, महाराष्ट्र यांचे क्रमांक रानिआ/जिपपंस-२०२१/प्र.क्र.०२/का.७, दि.०८ डिसेंबर, २०२१ रोजीच्या पत्रास अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

४. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२११२१३१६५१३६१४१० असा आहे. हे परिपत्रक डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(दादासाहेब सो.खताळ)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत- उपरोक्त परिपत्रक सर्व संबंधित आस्थापनांच्या निदर्शनास आणण्याच्या विनंतीसह अग्रेषित.

१. राज्य निवडणूक आयोग, महाराष्ट्र, नवीन प्रशासकीय इमारत, मंत्रालयासमोर, मुंबई-३२
२. प्रधान सचिव व मुख्य निवडणूक अधिकारी, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
३. कामगार आयुक्त, वांद्रे, मुंबई-५१ (निवडणूक होणाऱ्या ठिकाणी संबंधितांना सुचना देण्याबाबत कार्यवाहीच्या विनंतीसह अग्रेषित)
४. संचालक, औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, वांद्रे, मुंबई (निवडणूक होणाऱ्या ठिकाणी संबंधितांना सुचना देण्याबाबत कार्यवाहीच्या विनंतीसह अग्रेषित)
५. संचालक, बाष्पके, वांद्रे, मुंबई, (निवडणूक होणाऱ्या ठिकाणी संबंधितांना सुचना देण्याबाबत कार्यवाहीच्या विनंतीसह अग्रेषित)
६. आयुक्त, ठाणे, पालघर, रायगड, रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग, पुणे, सातारा, सांगली, सोलापूर, नाशिक, धुळे, नंदुरबार, अहमदनगर, जळगांव, औरंगाबाद, जालना, परभणी, बीड, लातूर, उस्मानाबाद, नांदेड, हिंगोली, अमरावती, बुलढाणा, यवतमाळ, वाशिम, नागपूर, वर्धा, भंडारा, गोंदिया, चंद्रपूर, गडचिरोली, महाराष्ट्र राज्य.

७. जिल्हाधिकारी, ठाणे, पालघर, रायगड, रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग, पुणे, सातारा, सांगली, सोलापूर, नाशिक, धुळे, नंदुरबार, अहमदनगर, जळगांव, औरंगाबाद, जालना, परभणी, बीड, लातूर, उस्मानाबाद, नांदेड, हिंगोली, अमरावती, बुलढाणा, यवतमाळ, वाशिम, नागपूर, वर्धा, भंडारा, गोंदिया, चंद्रपूर, गडचिरोली. महाराष्ट्र राज्य.
८. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई यांना व्यापक प्रसिध्दी देण्याच्या विनंतीसह अग्रेषित.
९. कामगार विभागातील सर्व कार्यासने

प्रत माहितीसाठी :

- १ मा. मंत्री (कामगार) यांचे खाजगी सचिव
- २ मा. राज्यमंत्री (कामगार) यांचे खाजगी सचिव
- ३ मा. मुख्य सचिव यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.

परिशिष्ट - १

नगरपंचायती सार्वत्रिक निवडणूका

अ.क्र.	जिल्हा	अ.क्र.	नगरपंचायतीचे नाव
१	२	३	४
१	ठाणे	१	मुरबाड
		२	शहापूर
२	पालघर	३	तलासरी
		४	विक्रमगड
		५	मोखाडा
३	रायगड	६	खालापूर
		७	तळा
		८	माणगाव
		९	म्हसळा
		१०	पोलादपूर
		११	पाली (नवनिर्मित)
४	रत्नागिरी	१२	मंडणगड
		१३	दापोली
५	सिंधुदुर्ग	१४	कसई-दोडामार्ग
		१५	वाभवे-वैभववाडी
		१६	कुडाळ
		१७	देवगड-जामसंडे
६	पुणे	१८	देहू (नवनिर्मित)
७	सातारा	१९	लोणंद
		२०	कोरेगांव
		२१	पाटण
		२२	वडूज
		२३	खंडाळा
		२४	दहीवडी
८	सांगली	२५	कडेगाव
		२६	खानापूर
		२७	कवठे-महाकाळ
९	सोलापूर	२८	माढा
		२९	माळशिरस
		३०	महाळुंग-श्रीपूर (नवनिर्मित)
		३१	वैराग (नवनिर्मित)
		३२	नातेपुते (नवनिर्मित)

अ.क्र.	जिल्हा	अ.क्र.	नगरपंचायतीचे नाव
१	२	३	४
१०	नाशिक	३३	निफाड
		३४	पेठ
		३५	देवळा
		३६	कळवण
		३७	सुरगाणा
		३८	दिंडोरी
११	धुळे	३९	साक्री
१२	नंदुरबार	४०	धडगाव-वडफळ्या-रोषणमाळ
१३	अहमदनगर	४१	अकोले
		४२	कर्जत
		४३	पारनेर
		४४	शिर्डी
१४	जळगांव	४५	बोदवड
१५	औरंगाबाद	४६	सोयगांव
१६	जालना	४७	बदनापूर
		४८	जाफ्राबाद
		४९	मंठा
		५०	घनसावंगी
		५१	तिर्थपुरी (नवनिर्मित)
१७	परभणी	५२	पालम
१८	बीड	५३	केज
		५४	शिरूर-कासार
		५५	वडवणी
		५६	पाटोदा
		५७	आष्टी
१९	लातूर	५८	जळकोट
		५९	चाकुर
		६०	देवणी
		६१	शिरूर-अनंतपाळ
२०	उस्मानाबाद	६२	वाशी
		६३	लोहारा बु.
२१	नांदेड	६४	नायगाव
		६५	अर्धापूर
		६६	माहूर
२२	हिंगोली	६७	सेनगाव
		६८	औढा-नागनाथ
२३	अमरावती	६९	भातकुली
		७०	तिवसा

अ.क्र.	जिल्हा	अ.क्र.	नगरपंचायतीचे नाव
१	२	३	४
२४	बुलढाणा	७१	संग्रामपूर
		७२	मोताळा
२५	यवतमाळ	७३	महागाव
		७४	कळंब
		७५	बाभुळगाव
		७६	राळेगाव
		७७	मारेगाव
		७८	झरी जामणी
२६	वाशिम	७९	मानोरा
२७	नागपूर	८०	हिंगणा
		८१	कुही
२८	वर्धा	८२	कारंजा
		८३	आष्टी
		८४	सेलू
		८५	समुद्रपूर
२९	भंडारा	८६	मोहाडी
		८७	लाखनी
		८८	लाखांदूर
३०	गोंदिया	८९	सडकअर्जुनी
		९०	अर्जुनी
		९१	देवरी
३१	चंद्रपूर	९२	सावली
		९३	पोंभुर्णा
		९४	गोंडपिपरी
		९५	कोरपना
		९६	जिवती
		९७	सिंदेवाही-लोनवाही
३२	गडचिरोली	९८	मुलचेरा
		९९	एटापल्ली
		१००	कोरची
		१०१	अहेरी
		१०२	चामोर्शी
		१०३	सिरोंचा
		१०४	धानोरा
		१०५	कुरखेडा
		१०६	भामरागड
	एकूण		१०६

परिशिष्ट - १

जिल्हा परिषदा व त्याअंतर्गत पंचायत समित्यांच्या सार्वत्रिक निवडणूका

अ.क्र.	जिल्हा परिषदेचे नाव	पंचायत समितीचे नाव
१	भंडारा	१) तुमसर
		२) मोहाडी
		३) भंडारा
		४) साकोली
		५) लाखनी
		६) पवनी
		७) लाखांदूर
२	गोंदिया	१) गोंदिया
		२) तिरोडा
		३) गोरेगाव
		४) आमगाव
		५) सालेकसा
		६) सडकअर्जुनी
		७) अर्जुनी मोरगाव
		८) देवरी

परिशिष्ट - २

नगरपरिषद/नगरपंचायत पोट निवडणूका

अ.क्र.	जिल्ह्याचे नाव	नगरपरिषद/नगरपंचायत नाव	प्रभाग/जागा क्र.
१	कोल्हापूर	शिरोळ	६-अ
२	चंद्रपूर	नागभीड	४-अ
३	सांगली	जत	५-ब
४	औरंगाबाद	सिल्लोड	१२-अ
५	औरंगाबाद	फुलंब्री	२
६	औरंगाबाद	फुलंब्री	८
७	नागपूर	वानाडोंगरी	६-अ
८	यवतमाळ	ढाणकी	१२
९	यवतमाळ	ढाणकी	१३

परिशिष्ट - २

महानगरपालिका पोट निवडणूका

अ.क्र.	महानगरपालिकेचे नाव	प्रभाग क्र.
१	धुळे	५- ब
२	अहमदनगर	९-क
३	नांदेड-वाघाळा	१३-अ